

Een bitterzoete tijd

**Nieuwe inzichten in passende ondersteuning door vrijwilligers
in de laatste levensfase**

Webinar 28 mei 2024, 15.30 – 17.00 uur

Carolien van Leussen, onderzoeker Radboudumc

René Edinga, adviseur VPTZ Nederland

Als sterven dichtbij komt

Programma

- Welkom (Agora)
- Uitkomsten onderzoek Verwey-Jonker (kort)
- Opzet en uitkomsten onderzoek Radboudumc (uitgebreid)
- Inleiding breakout via poll 1 (Mentimeter)
- Breakout
- Terugkoppeling breakout via poll 2 (Mentimeter)
- Tips voor verwijzers
- Laatste Q&A
- Informatiebronnen
- Afsluiting

Onderzoek Verwey-Jonker (febr. 2024)

Kwantitatief onderzoek onder representatief panel Nederlanders

- In de afgelopen 5 jaar bood een half miljoen mensen mantelzorg aan iemand in de laatste levensfase die thuis wilde sterven.
- 7 op de 10 mantelzorgers voelt zich overbelast (mantelzorgers in het algemeen: 1 op de 7).
- Jaarlijks is bij 6.000 mensen behoefte aan inzet van vrijwilliger (momenteel wordt 3.500 keer per jaar vrijwilliger ingezet).
- Vooral hulp bij dagelijkse zorgtaken, maar ook om mee te praten.
- Kinderen geven vaker aan behoefte te hebben aan inzet van vrijwilliger, partners groeien er vaak geleidelijk in terwijl de situatie zwaarder wordt.
- 22% van naasten heeft nog nooit van ondersteuning door vrijwilligers thuis gehoord.
- Er ligt een grote rol voor verwijzers.

Poll 1

Ik vind het moeilijk om het gesprek aan te gaan over de dood

Ja

Enigszins

Nee

Als sterven dichtbij komt

Breakout

Hoe ga jij in gesprek over de mogelijkheid van ondersteuning door vrijwilligers?

Kom tot een kernachtige tip en spreek af wie dat intikt in de Mentimeter hierna

Als sterven dichtbij komt

Poll 2

Wat is de kernachtige tip vanuit jouw breakout?

Als sterven dichtbij komt

Tips voor het verwijzen naar vrijwilligers

- Begin vroegtijdig over de inzet van vrijwilligers: geef tijd om aan het idee te wennen
- Vrijblijvende kennismaking met VPTZ-coördinator
- Maak overbelasting die je ziet bij de mantelzorger bespreekbaar
- Benoem dat een vrijwilliger kan helpen om thuis sterven mogelijk te maken
- Vraag naar wensen en weerstand
- Benadruk dat vrijwilliger komt voor patiënt en diens naasten: zij bepalen en kunnen vrijwilliger wegsturen (bijvoorbeeld als sterfensmoment dichtbij komt)
- Maak inzet van vrijwilliger op maat
- Benadruk eigen positieve ervaringen en deskundigheid vrijwilligers

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg
Nederland

Ongeneeslijk zieke cliënt
die thuis wil sterven?

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg
Nederland

Hoe verwijs ik naar een vrijwilliger?

*Tips voor huisartsen, verpleegkundigen, verzorgenden
en sociaal werkers*

De meeste mensen willen graag thuis overlijden. Zonder extra hulp is dat vaak niet mogelijk. Vrijwilligers kunnen in deze periode ondersteuning bieden, zowel aan de mantelzorger als aan de cliënt. De inzet van een VPTZ-vrijwilliger in de thuissituatie kan de mantelzorger ontlasten en maakt minder snel door langer volhouden en raakt minder snel overbelast. Een vrijwilliger biedt aan beiden de cliënt zelf. De vrijwilliger biedt aan beiden tijd, aandacht, emotionele en praktische ondersteuning en daarmee rust, ruimte en vertrouwen. Samen met de andere zorgverleners dragen vrijwilligers bij aan een waardige laatste levensfase.

Professional, trek aan de bel!

Mantelzorgers geven vaak niet zelf aan dat het zorgen voor een naaste in de palliatieve terminale fase niet meer gaat. In de praktijk blijkt dat het gesprek over extra hulp daarom meestal bij de huisarts, verpleegkundige, verzorgende of sociaal werker begint. Zij brengen autoriteit mee en bent in de gelegenheid om de mogelijkheid van ondersteuning door vrijwilligers expliciet te benoemen en de waarde daarvan te bespreken.

Drempels

Uit onderzoek weten we dat mantelzorgers en cliënten vaak een drempel ervaren bij het eventueel toelaten van de ondersteuning door een vrijwilliger. Het is daarom belangrijk deze drempels te kennen, proberen weg te nemen en vervolgens op de juiste manier naar een vrijwilliger te verwijzen.

Lees hiervoor de tips op de volgende pagina.

VPTZ (Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg)

VPTZ Nederland is de koepel voor lokale en regionale vrijwilligersorganisaties in de palliatieve terminale zorg. In Nederland zijn ruim 200 VPTZ-organisaties en circa 13.000 vrijwilligers actief. In iedere gemeente zijn goed opgeleide, deskundige en ervaren VPTZ-vrijwilligers die ondersteuning kunnen bieden, waaronder in de thuissituatie.

Vind met jouw postcode de dichtstbijzijnde
VPTZ-organisatie op www.vptz.nl

Deze folder is te downloaden:

[VPTZ-HOE-VERWIJS-IK-NAAR-EEN-VRIJWILLIGER-mei-24.pdf](#)

Als sterven dichtbij komt

[Hulp thuis of in hospice](#)

[VPTZ Nederland](#)

Vrijwilligers Palliatieve
Terminale Zorg

[Zoeken](#)

[Inloggen](#)

Vind hulp in uw buurt

Bij VPTZ Nederland zijn ruim 200 lidorganisaties aangesloten. Zij bieden palliatieve terminale zorg thuis, in hospices en in een aantal gevallen ook in een zorginstelling. Op deze kaart vindt u snel een VPTZ-organisatie in uw buurt. Veel organisaties hebben een ruimer werkgebied: informeer gerust bij de organisatie in uw omgeving of er ook in uw woonplaats zorg thuis mogelijk is.

Soort hulp:

Hulp thuis ☒ Hospice

Postcode of plaats:

[Tonen](#)

Als sterven dichtbij komt

Tot slot

Informatiebronnen

Link naar filmpje VPTZ (1 minuut): [Animatie VPTZ \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=VPTZ)

Link naar onderzoeksrapporten en publiekssamenvattingen Verwey Jonker en Radboudumc: [Behoefteonderzoek ondersteuning thuis - VPTZ](#)

Tips voor verwijzers: [VPTZ-HOE-VERWIJS-IK-NAAR-EEN-VRIJWILLIGER-mei-24.pdf](#)

HUMAN-uitzendingen met vrijwilligersportretten: [HUMAN serie Tot het Einde | recensies - VPTZ](#)

***Dank voor uw deelname
en bijdrage !***

Als sterven dichtbij komt